FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
den 29 oktober 1998 *

I mål T-13/96,

TEAM Srl, bolag bildat enligt italiensk rätt, Rom, företrätt av advokaterna Antonio Tizzano, Gian Michele Roberti och Francesco Sciaudone, Neapel, delgivningsadress: 36, place du Grand Sablon, Bryssel,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Marie-José Jonczy och Lucio Gussetti, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående, såsom sökanden slutligen bestämt sin talan, ersättning för den skada som sökanden har vållats till följd av kommissionens beslut i skrivelse av den 16 november 1995, om att avbryta anbudsförfarandet avseende en projektstudie för

* Rättegångsspråk: italienska.

modernisering av en järnvägsknut i Warszawa på linje E-20 samt att återkalla en selektiv anbudsinfordran av den 4 december 1995 avseende en projektstudie för moderniseringen av en järnvägsknut i Warszawa på linje E-20 TEN,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden P. Lindh samt domarna K. Lenaerts och J. D. Cooke,

justitiesekreterare: rättssekreteraren M. Johansson,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 25 juni 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser och faktiska omständigheter i målet

1 Sökanden, TEAM Srl, är ett italienskt projekteringsbolag som bedriver verksamhet inom sektorn för anläggning, förvaltning och underhåll av bygg- och anläggningsarbeten.

2 PHARE-programmet — vilket har upprättats på grundval av rådets förordning (EEG) nr 3906/89 av den 18 december 1989 om ekonomiskt stöd till Ungern och Polen (EGT L 375, s. 11, svensk specialutgåva, område 11, volym 15, s. 172, nedan kallad förordning nr 3906/89), ändrad genom rådets förordning (EEG) nr 2698/90 av den 17 september 1990 (EGT L 257, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 16, s. 83), rådets förordning (EEG) nr 3800/91 av den 23 december 1991 (EGT L 357, s. 10; svensk specialutgåva, område 11, volym 19, s. 30), rådets förordning (EEG) nr 2334/92 av den 7 augusti 1992 (EGT L 227, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 19, s. 268), rådets förordning (EEG) nr 1764/93 av den 30 juni 1993 (EGT L 162, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 50, s. 212) och rådets förordning (EG) nr 1366/95 av den 12 juni 1995 (EGT L 133, s. 1), i syfte att utvidga det ekonomiska stödet till andra länder i Central- och Östeuropa — utgör det ramprogram inom vilket Europeiska gemenskapen lämnar ekonomiskt bistånd till länder i Central- och Östeuropa för åtgärder avsedda att stödja ekonomiska och sociala reformer i dessa länder.

3 Artikel 3.2 i förordning nr 3906/89 har följande lydelse:

"Hänsyn skall tas bland annat till de preferenser och önskemål som uttalas av de ifrågavarande mottagarländerna när det gäller val av åtgärder som skall finansieras enligt denna förordning."

4 I artikel 23 i "General Regulations for Tenders and the Award of Service Contracts financed from PHARE/TACIS Funds" ("Allmänna föreskrifter om anbudsinfordran och tilldelning av kontrakt om tjänster som finansieras genom medel från PHARE/TACIS", nedan kallade de allmänna föreskrifterna), i den version som gällde vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i målet, anges följande:

"ANNULMENT OF THE TENDERING PROCEDURE

1. The Contracting Authority may, prior to awarding the contract, without thereby incurring any liability to the Tenderers, and notwithstanding the stage in

the procedures leading to the conclusion of the contract either decide to close or annul the tender procedure in accordance with paragraph 2, or order that the procedure be recommenced, if necessary, on amended terms.

2. A tender procedure may be closed or annuled in particular in the following cases:

a) if no tender satisfies the criteria for the award of the contract;

b) if the economic or technical data of the project have been significantly altered;

c) if, for reasons connected with the protection of exclusive rights, the services can only be provided by a particular firm;

d) if exceptional circumstances render normal performance of the tender procedure or contract impossible;

e) if every tender received exceeds the financial resources earmarked for the contract;

f) if the tenders received contain serious irregularities resulting in interference with the normal play of market forces; or

g) if there has been no competition.

3. In the event of annulment of any tender procedure, Tenderers who are still bound by their tenders shall be notified thereof by the Contracting Authority. Such Tenderers shall not be entitled to compensation."

("AVBRYTANDE AV ANBUDSFÖRFARANDE

1. Innan ett kontrakt tilldelas kan den upphandlande myndigheten, utan att på grund därav ådra sig något ansvar gentemot anbudsgivarna och oavsett hur långt förfarandet för tilldelningen av kontraktet har framskridit, antingen besluta att avsluta eller avbryta anbudsförfarandet i enlighet med punkt 2 eller förordna att förfarandet skall göras om, om nödvändigt på andra villkor.

2. Ett anbudsförfarande får avslutas eller avbrytas i synnerhet i följande fall:

   a) om ingen anbudsgivare uppfyller kriterierna för tilldelning av kontraktet,

   b) om projektets ekonomiska eller tekniska villkor avsevärt har ändrats,

   c) om, av hänsyn till skyddet av exklusiva rättigheter, tjänsterna endast kan tillhandahållas av ett bestämt företag,

   d) om det på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt att genomföra ett normalt anbuds- eller kontraktsförfarande,

e) om samtliga mottagna anbud överstiger de resurser för finansiering som har anslagits för kontraktet,

f) om samtliga mottagna anbud innehåller allvarliga fel som hindrar marknadens normala funktion, eller

g) om det inte har förekommit någon konkurrens.

3. Om ett anbudsförfarande avbryts skall den upphandlande myndigheten informera anbudsgivarna, som fortfarande är bundna av sina anbud, om detta. Anbudsgivarna skall inte ha rätt till någon ersättning.")

5 Den 13 juni 1995 utlyste kommissionen en selektiv anbudsinfordran för utförandet av en projektstudie avseende moderniseringen av en järnvägsknut i Warszawa på linje E-20 (nedan kallad anbudsinfordran av den 13 juni 1995). Denna anbudsinfordran skickades till bland andra sökanden och Centralne Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Kolejowego (Kolprojekt) (nedan kallat Kolprojekt), ett polskt offentligt bolag som bedriver verksamhet genom att tillhandahålla projekteringstjänster inom järnvägssektorn. Dessa två företag bildade ett konsortium för att gemensamt delta i anbudsförfarandet (nedan kallat konsortiet), med Kolprojekt som ledare, och ingav anbud.

6 Genom telefaxmeddelande av den 16 november 1995 från chefen för enhet 2 ("Polen och de baltiska staterna") i direktorat B ("förbindelser med Centraleuropa") vid direktorat Yttre förbindelser: Europa och de nya oberoende staterna, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, yttre representation (GD IA) (nedan kallad enhet IA. B.2) informerade kommissionen de anbudsgivande företagen om att nämnda anbudsinfordran hade återkallats på grund av att nya målsättningar hade tillkommit och att kontraktshandlingarna hade ändrats (nedan kallat det omtvistade beslutet).

7 Den 4 december 1995 utlyste kommissionen "på den polska regeringens vägnar" en ny selektiv anbudsinfordran för utförandet av en projektstudie avseende moderniseringen av en järnvägsknut i Warszawa på linje E-20 TEN (nedan kallad den omtvistade anbudsinfordran). Sökanden återfanns i den selektiva förteckningen för denna anbudsinfordran, men inte Kolprojekt. I kontraktshandlingarna, under rubriken "Personal och lokalt deltagande", angavs att den som erhöll kontraktet skulle arbeta med Kolprojekt och att den anslagna budgeten för det sistnämnda bolagets deltagande motsvarade 25 procent av det finansiella anbudet.

8 I skrivelse av den 11 december 1995 till chefen för enhet IA. B.2 uppgav sökanden sig med förvåning ha noterat att kontraktshandlingarna för den omtvistade anbudsinfordran var exakt desamma som för den anbudsinfordran av den 13 juni 1995 i vilken sökanden i ett konsortium med Kolprojekt hade lämnat ett förslag.

9 I skrivelse av den 12 december 1995, också denna till chefen för enhet IA. B.2, informerade Kolprojekt kommissionen om att bolaget hade mottagit förfrågningar om samarbete från flera företag som hade anmodats att lämna anbud i den omtvistade anbudsinfordran, i vilken bolaget tydligen hade utsetts till lokal underleverantör. Enligt Kolprojekt hade bolaget slutit ett stadigvarande och giltigt samarbetsavtal med sökanden för ifrågavarande projektstudie och ville nu ha upplysningar i anledning av detta.

10 Genom telefaxmeddelande av den 21 december 1995 tillkännagav chefen för IA. B.2 att då flera anbudsgivare hade framställt frågor och anmärkningar som påvisade bristen på klarhet i kontraktshandlingarna vad avsåg tillgänglig information, insamlade uppgifter och de polska institutionernas åtaganden, planerade kommissionen att utreda berörda aspekter med de polska myndigheterna för att under januari fastställa tydligare kontraktshandlingar samt en ny frist för anbudsgivningen. I telefaxmeddelandet preciserades att anbudsgivningen under tiden hade inställts och att fristen hade förlängts.

Förfarandet och parternas yrkanden

11 Sökanden och Kolprojekt har genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 26 januari 1996, väckt förevarande talan och yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara kommissionens beslut i skrivelsen av den 16 november 1995 från chefen för enhet IA. B.2 samt den omtvistade anbudsinfordran,

— bifalla yrkandet om ersättning för vållad skada, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

12 Genom telefaxmeddelande av den 28 maj 1996 begärde Republiken Polens ministerium för transport- och sjöfartsfrågor att kommissionen skulle dra tillbaka projektstudien om en järnvägsknut i Warszawa från PHARE-programmet PL 9406 och ersätta den med andra brådskande järnvägsprojekt. Ministeriet gjorde i det avseendet gällande att anbudsgivningen hade varit inställd sedan flera månader och att studien inte kunde genomföras. Ministeriet hänvisade också till yttre faktorer i fråga om den planerade moderniseringen av nämnda järnvägsknut, i synnerhet förbättringen av järnvägslinjen E-20 på sträckan Warszawa—Terespol, samt de nya prioriterade förhandsinvesteringarna på linje E-65 (sträckan Warszawa-Gdynia, Crète-passagen VI).

13 Vice generaldirektören för GD IA upplyste genom skrivelse av den 3 juni 1996 det polska ministeriet om att kommissionen hade bifallit dess begäran. Han preciserade att eftersom det inte längre fanns anledning att fullfölja anbudsförfarandet avseende studien, hade kommissionen beslutat att avbryta hela förfarandet i enlighet med artikel 23.2 d i de allmänna föreskrifterna.

14 Genom en samma dag daterad skrivelse underrättade direktören för direktorat B vid GD IA sökanden och Kolprojekt om det polska ministeriets begäran samt kommissionens följdbeslut att avbryta hela anbudsförfarandet i enlighet med artikel 23.2 d i de allmänna föreskrifterna.

15 Genom inlaga som inkom till förstainstansrätten den 10 juni 1996 anmälde kommissionen en rättegångsfråga och yrkade att förstainstansrätten skulle förklara att det i fråga om yrkandet om ogiltigförklaring saknades anledning att döma i saken, avvisa skadeståndsyrkandet eller, i andra hand, ogilla detta yrkande samt förplikta sökanden och Kolprojekt att ersätta rättegångskostnaderna för skadeståndsyrkandet.

16 I beslut av den 13 juni 1997 i mål T-13/96, TEAM och Kolprojekt mot kommissionen (REG 1997, s. II-983) fastslog förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att anledning saknades att pröva yrkandet om ogiltigförklaring, att prövningen av invändningen om rättegångshinder vad avsåg skadeståndsyrkandet skulle anstå till den slutliga domen samt att beslut om rättegångskostnader skulle meddelas senare.

17 Den 16 juni 1997 anmodade förstainstansrätten, såsom en processledande åtgärd, kommissionen att förete en kopia av PHARE-programmet PL 9406 och av den finansiella planen för detta program. Kommissionen ingav de efterfrågade dokumenten den 24 juni 1997.

18 I sitt svaromål, som inkom till förstainstansrättens kansli den 16 juli 1997, har kommissionen framfört en processuell fråga avseende parternas identitet. Den har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa skadeståndsyrkandet eller, i andra hand, ogilla det, samt

— förplikta sökanden och Kolprojekt att ersätta rättegångskostnaderna för skadeståndsyrkandet.

19 I sin replik har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— bifalla skadeståndsyrkandet, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna för detta förfarande, inklusive kostnaderna för yrkandet om ogiltigförklaring, vilka det enligt beslutet i det ovannämnda målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen skulle beslutas om senare.

20 Genom beslut av den 8 maj 1998 i mål T-13/96, Kolprojekt mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen) avskrev ordföranden för förstainstansrättens fjärde avdelning, som i repliken från sökandenas ombud hade informerats om att sökanden Kolprojekt hade återkallat sin talan, målet i den del detta avsåg Kolprojekt.

21 I skrivelser av den 11 maj och den 4 juni 1998 begärde förstainstansrätten, med stöd av artikel 64 i rättegångsreglerna, att kommissionen skulle förete icke-konfidentiella versioner av protokoll, skrivelser och promemorior angående det omtvistade beslutet och den omtvistade anbudsinfordran samt den skriftväxling som hade ägt rum med de polska myndigheterna mellan den 13 juni och den 4 december 1995 om hur de två anbudsinfordringarna i fråga förflöt. Kommissionen besvarade denna begäran genom skrivelse av den 5 juni 1998.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

22 Kommissionen har gjort gällande att skadeståndsyrkandet inte kan upptas till sakprövning, eftersom det inte uppfyller kraven i artikel 44 i förstainstansrättens rättegångsregler och följaktligen strider mot kommissionens rätt till försvar. En skadeståndstalan kan endast upptas till sakprövning om den är fullständig och således ger svaranden möjlighet att säkerställa sitt försvar. I detta fall har sökanden inte ens ungefärligen angivit vilka belopp som motsvarar den skada som sökanden har åberopat i sin ansökan. Det finns inga sakliga skäl för avsaknaden av dessa nödvändiga uppgifter. Såväl den påstådda vållade skadan som den påstådda uteblivna vinst som sökanden har åberopat kunde och borde därför ha beloppsbestämts. Vad beträffar skadan till följd av varumärkets förringade anseende är det inte konstigt att sökanden inte omedelbart yrkade ett bestämt belopp, eftersom dess konkreta innehåll är mycket vagt.

23 Kommissionen har anfört att det är först i repliken som sökanden har omformulerat skadeståndsyrkandet och därmed slutligen preciserat den rättsliga ramen för målet, såväl i fråga om sökandenas identitet som i fråga om de faktiska och rättsliga omständigheter som har åberopats till stöd för yrkandet.

24 Sökanden anser att invändningen om rättegångshinder är uppenbart ogrundad. Sökanden har i ansökan klart och tydligt angivit skadans art, vad den består i och på grundval av vilka kriterier den bör beräknas, samtidigt som den har förbehållit sig rätten att i repliken precisera enbart skadans storlek. I synnerhet har den angivit att den skada som har vållats av kommissionens beteende omfattar den förlust som sökanden har lidit, utebliven vinst och varumärkets förringade anseende.

25 Sökanden har anfört att enligt rättspraxis kan föremålet för talan endast anses vara otillräckligt preciserat om det inte finns några uppgifter om skadans art och omfattning och om yrkandet avser ersättning i största allmänhet, utan någon annan precisering (se förstainstansrättens dom av den 10 juli 1990 i mål T-64/89, Automec mot kommissionen, REG 1990, s. II-367). Om däremot, såsom i detta fall, arten, omständigheterna och kriterierna för fastställelse av skadan har angivits i ansökan, har sökanden all rätt att ange ett belopp för den egentliga skadan i ett senare skede och eventuellt på gemenskapsdomstolens uttryckliga begäran (se domstolens dom av den 21 maj 1976 i mål 26/74, Roquette Frères mot kommissionen, REG 1976, s. 677).

26 Vad beträffar åsidosättandet av rätten till försvar, framgår det av rättspraxis att den omständigheten att ansökan inte innehåller någon uppgift om skadans belopp inte påverkar svarandeinstitutionens möjlighet att försvara sig, eftersom den även kan "behandla sifferuppgifterna, som sökandena har angivit i sin replik, såväl i dupliken som under det muntliga förfarandet" (se domstolens dom av den 9 december 1965 i de förenade målen 29/63, 31/63, 36/63, 39/63—47/63, 50/63 och 51/63, Laminoirs de la providence m. fl. mot Höga myndigheten, REG 1965, s. 1123, samt generaladvokat Roemers förslag till avgörande inför domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62, Plaumann mot kommissionen, REG 1963, s. 199, 242).

Förstainstansrättens bedömning

27 Enligt artikel 19 i EG-stadgan för domstolen, vilken enligt artikel 46 första stycket i stadgan och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler är tillämplig på förfarandet vid förstainstansrätten, skall ansökan bland annat innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. För att uppfylla dessa krav skall en ansökan om ersättning för skada som påstås ha vållats av en gemenskapsinstitution innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det beteende som sökanden klandrar institutionen för, skälen till att sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan beteendet och den skada som sökanden påstår sig ha lidit samt skadans art och omfattning. Ett inte närmare angivet skadeståndsyrkande saknar däremot nödvändig bestämdhet och skall därför avvisas (se domstolens dom av de 2 december 1971 i mål 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet, REG 1971, s. 975, punkt 9, svensk specialutgåva,

volym 1, s. 607, och domen i det ovannämnda målet Automec mot kommissionen, punkt 73).

28 Sökanden har dock i sin ansökan angivit att skadan omfattar den förlust som bolaget har lidit, vilken motsvarar bolagets kostnader för deltagandet i anbudsförfarandet, den uteblivna vinsten till följd av att kontraktet inte tilldelades, vilken skall beräknas utifrån en procentandel om minst 30 procent av kontraktets totala värde — vilket är en procentandel som gör det möjligt att täcka den normala vinstmarginalen och en lämplig nivå för att täcka de allmänna omkostnaderna — och varumärkets förringade anseende, eftersom det oklara och obegripliga återkallandet av anbudsinfordran av den 13 juni 1995 riskerar att skada bolagets anseende och äventyra bolagets möjligheter att tilldelas andra kontrakt.

29 Även om sökanden inte har angivit beloppet för den skada som den anser sig ha lidit, har den klart angivit omständigheter som gör det möjligt att bedöma skadans art och omfattning, och kommissionen har alltså kunnat säkerställa sitt försvar. Under sådana omständigheter påverkar inte den omständigheten att ansökan inte innehåller några sifferuppgifter svarandens rätt till försvar, under förutsättning att sökanden har lämnat dessa uppgifter i repliken och således har givit svaranden möjlighet att behandla dem såväl i sin duplik som under förhandlingen, vilket är fallet i förevarande mål (se i detta hänseende domen i det ovannämnda målet Laminoirs de la providence m. fl. mot Höga myndigheten, s. 1155).

30 Härav följer att skadeståndsyrkandet kan upptas till sakprövning.

Verkningarna för skadeståndsyrkandet av beslutet, av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen, att anledning saknades att döma i saken

Parternas argument

31 Kommissionen har gjort gällande att det ovannämnda beslutet, av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen, att anledning saknades att pröva yrkandet om ogiltigförklaring har direkt betydelse för skadeståndsyrkandet. Talan i sin helhet förbinder nämligen den skada som sökanden påstås ha vållats med noggrant angivna anbudsförfaranden, där det omtvistade beslutet och den omtvistade anbudsinfordran ingår. Eftersom hela anbudsförfarandet avseende projektstudien avbröts, kan sökanden inte göra gällande att den har vållats ersättningsgill skada som motiverar bolagets talan.

32 Kommissionen har härvid påpekat att sökanden ådrog sig kostnaderna för att delta i förfarandena oberoende av utgången av anbudsinfordran. Sökanden kände, innan den deltog i anbudsförfarandet i fråga, till principen i artikel 23.3 i de allmänna föreskrifterna, enligt vilken deltagarna, vid ett avbrutet anbudsförfarande, inte har rätt till ersättning för uppkomna kostnader. Denna princip är fortfarande helt och fullt tillämplig.

33 Kommissionen har dessutom framhållit att den uteblivna vinst som sökanden har åberopat förutsätter en positiv utgång av anbudsförfarandet, trots att förstainstansrätten i det ovannämnda beslutet av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen konstaterade att en sådan utgång inte längre var möjlig. Skadeståndsyrkandet är därför lönlöst såväl ur processuellt som materiellt hänseende, eftersom den påstådda skadan i alla händelser grundar sig på en positiv utgång av en anbudsinfordran som per definition inte kan slutföras, då kontraktet inte kan undertecknas utan finansiering.

34 Enligt kommissionen har sökanden medgivit att det är de polska myndigheterna, och inte kommissionen, som genom sitt beslut att dra tillbaka projektstudien från PHARE-programmet PL 9406 ligger bakom den påstådda skadan (se nedan punkt 37). Det är detta tillbakadragande som är den faktiska orsaken till den skada som sökanden påstås ha vållats och som tidigare endast kunde vara hypotetisk.

35 Kommissionen anser således att det ovannämnda beslutet av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen har direkt och avgörande betydelse för sökandens intresse av att föra talan om skadestånd.

36 Sökanden har bestridit kommissionens argument att den omständigheten att hela anbudsförfarandet avbröts medför att sökanden inte kan ha vållats någon ersättningsgill skada som motiverar bolagets talan. Detta argument strider fullständigt mot det särskilda skydd som en skadeståndstalan innebär. Det var nämligen just när det andra anbudsförfarandet avbröts som sökandens skada definitivt konkretiserades, eftersom alla eventuella möjligheter att kompensera skadan på annat sätt än genom en skadeståndstalan var uteslutna.

37 Enligt en gemenskapsrättslig princip är de intressen som deltagarna i ett upphandlingsförfarande har skyddade mot att administrationen handlar eller underlåter att handla, om detta, helt utan sakliga skäl av hänsyn till allmänintresset, stör förfarandets regelrätta förlopp och rättsstridigt skadar deltagarnas intressen. De svårigheter som har uppkommit i upphandlingsförfarandet efter det att talan har väckts, och således när den åberopade skadan redan har konkretiserats, kan därför aldrig medföra någon begränsning av rätten till ersättning för faktiskt vållad skada. Sökanden har tillagt att tillbakadragandet av den projektstudie som var föremål för två anbudsinfordringar är en senare omständighet som till viss del framkallades av kommissionen själv genom dess förseningar med tilldelningen av kontraktet. Den omständigheten att de polska myndigheterna därefter, på grund av att kommissionens beteende hindrade en regelrätt tilldelning av kontraktet, begärde att studien skulle avlägsnas ur PHARE-programmet i fråga utesluter inte att skada har vållats.

38 Sökanden anser att de synpunkter som kommissionen har framfört för att visa att skadeståndstalan saknar föremål är vilseledande. Vad beträffar den förlust som sökanden har lidit avser kommissionens invändning, att kostnaderna för deltagande i anbudsinfordran inte är ersättningsgilla enligt artikel 23.3 i de allmänna föreskrifterna, huruvida talan är välgrundad och inte huruvida den kan upptas till sakprövning. Vidare medför den omständigheten att upphandlingsförfarandet har avbrutits att en skadeståndstalan är det enda sättet för sökanden att erhålla kompensation för den uteblivna vinst som den har drabbats av och för varumärkets förringade anseende. Skadeståndsyrkandet avser ersättning för den skada som kommissionen har vållat genom sitt rättsstridiga beteende, och den faktiska förekomsten av skada och orsakssambandet mellan skadan och beteendet tillhör sakprövningen i målet.

Förstainstansrättens bedömning

39 Sökandens skadeståndsyrkande avser ersättning för skada som sökanden påstås ha vållats till följd av kommissionens rättsstridiga beteende under anbudsförfarandet. Detta ändamål påverkas varken av den omständigheten att den projektstudie som var föremål för såväl anbudsinfordran av den 13 juni 1995 som för den omtvistade anbudsinfordran inte längre skall utföras, och att det följaktligen inte finns något kontrakt att tilldela, eller av det ovannämnda beslutet av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen. I detta fall har sökanden tvärtom ett stort intresse av att kommissionen förpliktas att betala bolaget skadestånd, eftersom sökanden inte längre kan vinna framgång med yrkandet om ogiltigförklaring.

40 Kommissionens argument, att kostnaderna för att delta i anbudsförfarandet inte är beroende av utgången av dessa förfaranden, att den uteblivna vinsten inte kan konkretiseras, eftersom en positiv utgång av anbudsförfarandet inte längre är möjlig, att anbudsförfarandet har avbrutits och därför inte längre kan påverka anseendet för sökandens varumärke och slutligen att det är de polska myndigheterna som genom sitt tillbakadragande av projektstudien ligger bakom den påstådda skadan, kan inte godtas. Det är i detta avseende i själva verket tillräckligt att konstatera att,

såsom sökanden på goda grunder har gjort gällande, den faktiska förekomsten av den påstådda skadan och orsakssambandet mellan denna och det beteende som kommissionen klandras för tillhör sakprövningen i målet.

41 Härav följer att skadeståndsyrkandet inte saknar föremål och att kommissionens yrkande i detta avseende inte kan bifallas.

Prövning i sak

Parternas argument

42 Sökanden har gjort gällande att kommissionen, efter att den hade utlyst en anbudsinfordran och säkerställt att denna förflöt regelrätt nästan ända fram till slutet, oförmodat ändrade uppfattning och vidtog åtgärder som inte alls var objektivt och logiskt motiverade. Detta beteende från kommissionens sida utgjorde maktmissbruk och stred mot principen om god förvaltningssed.

43 Det grundläggande syftet med anbudsförfarandet i samband med PHARE-programmet var, liksom andra liknande förfaranden, att fastställa det fördelaktigaste anbudet i avsikt att tilldela kontraktet. Även om kommissionen har befogenhet att avbryta ett förfarande när det objektivt sett inte kan möjliggöra detta resultat, skulle det strida mot allmänintresset och mot de enskilda anbudsgivande företagens rättigheter och intressen om kommissionen utan sakliga skäl avbröt ett förfarande som uppenbarligen kunde leda fram till fastställandet av den lämpligaste konkurrenten för tilldelningen av kontraktet.

44 Detta bekräftas genom artikel 23 i de allmänna föreskrifterna, vilken innehåller bestämmelser om den upphandlande myndighetens befogenheter att avbryta och eventuellt göra om ett anbudsförfarande och om de huvudsakliga fall i vilka dessa befogenheter kan utövas. Av artikeln framgår att ett beslut att avbryta förfarandet kan fattas när det på grund av bestämda objektiva omständigheter förefaller klart att förfarandet inte kan förflyta normalt och följaktligen inte kan uppnå sitt syfte.

45 I detta fall fanns det inga sakliga skäl som motiverade att anbudsförfarandet av den 13 juni 1995 avbröts och att ett nytt förfarande utlystes. I synnerhet fanns det inga skäl som avsåg trovärdigheten av utvärderingskommitténs bedömning, behovet av att utlysa en ny anbudsinfordran på grundval av ändrade målsättningar eller kontraktshandlingar, eller innehållet i konsortiets anbud. Dessutom var den ställning som Kolprojekt tilldelades i den omtvistade anbudsinfordran ologisk.

46 Kommissionen betedde sig uppenbart godtyckligt och försumligt under hela förfarandet. I stället för att snabbt tilldela kontraktet, på grundval av urvalskommitténs uppgifter i juli 1995 och med iakttagande av principen om det fördelaktigaste anbudet, beslutade den helt oförklarligt att återkalla anbudsinfordran av den 13 juni 1995 och att utlysa en ny anbudsinfordran.

47 I detta fall är kommissionen ansvarig för följande överträdelser, vilka har vållat sökanden allvarlig och faktisk skada:

— Den har på obefogade grunder bortsett från resultaten av utvärderingskommitténs bedömning av anbuden.

— Den har, enligt tillgänglig information, utövat påtryckningar på kommittén för att erhålla en ändring av dennas bedömning.

— Den har gjort sig skyldig till uppenbart maktmissbruk och uppenbart åsidosättande av principen om god förvaltningssed genom att återkalla anbudsinfordran av den 13 juni 1995 och därefter besluta att utlysa en ny anbudsinfordran.

— Dess beteende har under hela ärendet varit motstridigt, godtyckligt och uppenbart försumligt och obefogat.

48 Sökanden har uppgivit att skadan består av tre delar, nämligen den lidna förlusten (damnum emergens), den uteblivna vinsten (lucrum cessans) och varumärkets förringade anseende.

49 Den lidna förlusten motsvaras av kostnaderna för att delta i anbudsinfordran. Sökanden har uppgivit att denna skada motsvaras av lönen till den personal som arbetade med projektet och de uppdragskostnader som eventuellt hade blivit nödvändiga, det vill säga totalt 66 682 000 LIT (motsvarande 33 341 ecu). Denna summa, som motsvarar sökandens andel av konsortiets skada, har beräknats på grundval av de enhetskostnader som angivits i det anbud som sökanden hade givit in i upphandlingsförfarandet.

50 Sökanden har bestridit kommissionens argument att den lidna förlusten inte är ersättningsgill enligt artikel 23.3 i de allmänna föreskrifterna. Sökanden har därvid framhållit att principen att kostnaderna i fråga skall ersättas vid konstaterade oegentligheter i anbudsförfarandet, och detta oberoende av förfarandets aktuella eller eventuella resultat för den berörde, är en etablerad princip i gemenskapsreglerna om förfaranden för offentlig upphandling. Denna princip, som inte enbart är tillämplig på medlemsstaterna utan även på institutionerna, bygger på tanken att den som deltar i ett upphandlingsförfarande åtminstone har en chans att tilldelas kontraktet och att det är just på grund av denna chans som han ådrar sig de kostnader som utarbetandet av anbudet medför. Om denna chans tillintetgörs genom en oegentlighet i genomförandet av förfarandet, skall deltagaren ha rätt till ersättning från institutionen för onödiga kostnader (se i detta hänseende skälen till förslag KOM(91) 158 slutlig — SYN 292, som utmynnade i rådets direktiv

92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (EGT L 76, s. 14; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 127). Detta synsätt kommer till uttryck i artikel 2.7 i detta direktiv, där det anges att om någon begär skadestånd för kostnaderna för att upprätta anbud, behöver han inte visa att han skulle ha tilldelats kontraktet utan enbart att en överträdelse skett och att denna har påverkat hans chanser.

51 Den uteblivna vinsten utgörs av den förlust som har orsakats av att kontraktet inte tilldelades. Denna förlust skall beräknas utifrån en procentandel om minst 30 procent av kontraktets totala värde, vilket gör det möjligt att täcka den normala vinstmarginalen och är en lämplig nivå för att täcka de allmänna omkostnaderna. Sökanden har preciserat att denna skada uppgår till 396 000 000 LIT (motsvarande 198 000 ecu, 30 procent av anbudet på 660 000 ecu) varav sökandens del uppgår till 277 000 000 LIT, vilket ungefär motsvarar bolagets andel i konsortiet, det vill säga 70 procent.

52 Att det är fråga om en faktisk skada skulle stå klart i än högre grad om det bekräftades att utvärderingskommittén hade bedömt att konsortiets anbud var det bästa. Sökanden har förklarat att ersättningen för utebliven vinst vid offentlig upphandling syftar till att placera anbudsgivaren i den situation som han skulle ha befunnit sig i om de åberopade oegentligheterna inte hade ägt rum och att det därför skall utredas vilka faktiska och konkreta chanser konsortiet hade att erhålla kontraktet. Sökanden har framhållit att den aldrig har gjort gällande att den skulle ha haft en ovillkorlig rätt till kontraktet utan enbart har uppgivit att upphandlingsförfarandena omfattas av principen om insyn, likhetsprincipen samt principen om att den som har lämnat det ekonomiskt fördelaktigaste anbudet skall tilldelas kontraktet (se artikel 22.7 i de allmänna föreskrifterna). Om det bekräftades att konsortiets anbud var det fördelaktigaste och att det inte fanns några sakliga skäl, med hänsyn till allmänintresset, att vägra tilldela kontraktet utan detta enbart var en följd av upprepade oegentligheter och försumligheter från kommissionens sida, borde sökanden inte vara berövad allt rättsligt skydd. Med hänsyn till den positiva bedömning som utvärderingskommittén förefaller ha gjort av sökandens anbud,

råder det i detta fall ingen tvekan om att sökanden kan åberopa den mer än rimliga och grundade förhoppningen att bolaget skulle ha tilldelats kontraktet.

53 Vad beträffar skadan till följd av varumärkets förringade anseende har det framhållits att sökanden är ett välkänt företag i Polen. Det oklara och obegripliga återkallandet av anbudsinfordran av den 13 juni 1995 riskerar följaktligen att allvarligt skada bolagets anseende och äventyra dess möjligheter att framgångsrikt delta i upphandlingen av nya kontrakt. Denna skada skall beräknas efter vad som är skäligt, med beaktande inte enbart av bolagets rykte utan även av den omständigheten att bolaget deltar i flera internationella anbudsinfordringar, av att bolaget flera gånger har deltagit i anbudsförfaranden i samband med PHARE-programmet och har tilldelats kontrakt, av att problemen i fråga har väckt stor uppmärksamhet och av att skälen till att förfarandet har stoppats, som är ännu oklarare i dag, objektivt sett har misskrediterat bolagets tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Sökanden har uppskattat denna skada till minst 350 000 000 LIT men har överlåtit till förstainstansrätten att fastställa ett skäligt belopp för skadan.

54 Sökanden har uppgivit att det inte är den omständigheten att den inte har tilldelats ett kontrakt som förringar varumärkets anseende utan att det snarare är de rättsstridiga villkor som är skadliga för yrkesmässigheten som leder till ett sådant resultat. Sökanden har konstaterat att bolagets företrädare vid olika upphandlingar runt om i Europa oupphörligen har fått förklara resultatet av det omtvistade anbudsförfarandet. Vidare har sökanden, efter det förfarandet men framför allt efter väckandet av denna talan, trots sina goda och ofta uppskattade referenser inom branschen, inte lyckats vinna något annat upphandlingsförfarande som har utlysts av kommissionen eller av ett land som omfattas av PHARE-programmet. Sökanden har exempelvis nämnt en anbudsinfordran för en annan projektstudie i Polen, där bolaget inte ens fanns med i den selektiva förteckningen över företag som anmodades att inge anbud.

55 Vad beträffar orsakssambandet har sökanden gjort gällande att de chanser som föranledde bolaget att ådra sig kostnaderna för att delta i anbudsinfordran fullständigt tillintetgjordes på grund av kommissionens oegentliga beteende, så att kostnaderna blev en helt obefogad ekonomisk förlust. Det var just kommissionens beteende, och enbart detta, det vill säga att något kontrakt inte tilldelades efter det första anbudsförfarandet, att detta förfarande avbröts, att ett nytt anbudsförfarande utlystes utan sakliga skäl och att det sistnämnda uppsköts på obestämd tid, som medförde att bolagets deltagande i upphandlingsförfarandet förlorade all mening och nytta och som därmed förorsakade den förlust som bolaget har lidit.

56 Detta beteende och den kraftiga totala förseningen föranledde även den polska regeringen att ändra sina prioriteringar och att föreslå kommissionen att inställa själva projektet, vilket i sin tur medförde att upphandlingsförfarandet definitivt avbröts. Det är således kommissionens godtyckliga och försumliga handlande, vilket har fortsatt efter att talan väckts, som har orsakat sökanden allvarlig skada.

57 Liknande överväganden gör sig gällande med avseende på den uteblivna vinsten och varumärkets förringade anseende.

58 Kommissionen anser att det, med hänsyn till dess argumentation angående den påstådda skadan och orsakssambandet, är onödigt att pröva om påståendena om dess rättsstridiga handlande är välgrundade, och att detta gäller i än högre grad då avbrytandet av hela förfarandet på grund av avsaknaden av finansiering medför att alla senare bedömningar blir överflödiga. Den har bestridit dessa påståenden och att den skulle ha betett sig oegentligt och har för övrigt konstaterat att det inte har framförts några bevis till stöd för skadeståndsyrkandet.

59 Kommissionen har gjort gällande att den förlust som sökanden har lidit, i form av kostnader på grund av deltagandet i anbudsinfordran, inte är ersättningsgill. Den har påpekat att enligt en allmän princip som gäller för anbudsförfaranden, vilken

uttryckligen anges i artikel 23.3 i de allmänna föreskrifterna, är kostnader på grund av deltagande i ett anbudsförfarande inte ersättningsgilla.

60 Vidare är kostnaderna inte någon "skada" i egentlig mening, eftersom de ingår i de normala riskerna vid varje anbudsinfordran, som inte enbart innefattar den icke sällsynta risken att inte tilldelas kontraktet utan också risken att kontraktet inte alls tilldelas, vilket skönsmässigt kan beslutas av den upphandlande myndigheten.

61 Vad beträffar de "chanser" som en upphandling erbjuder har kommissionen erinrat om att sökanden själv har medgivit att bolagets förluster är följden av den polska regeringens beslut att inte längre finansiera projektet (se ovan punkt 37). Kommissionen är således inte alls ansvarig för detta.

62 Sökanden har inte heller drabbats av någon utebliven vinst. Enligt kommissionen skulle den upphandlande myndigheten inte ens vara skyldig att sluta ett avtal i det skedet när ett formellt förslag har framförts efter en avslutad anbudsinfordran. Den upphandlande myndigheten behåller sin skönsmässiga rätt att avgöra om kontraktet skall undertecknas oberoende av resultatet av anbudsinfordran. När det omtvistade beslutet fattades hade konsortiet ingen rätt att tilldelas kontraktet och följaktligen har sökanden inte vållats någon skada.

63 Kommissionen har också påpekat att sökanden inte har ifrågasatt den polska regeringens rätt att begära att finansieringen skulle dras tillbaka och den omöjlighet att företa en anbudsinfordran som oundvikligen blir följden av detta.

64 Det föreligger inte någon skada till följd av ett förringande av varumärkets anseende. Förutom att en sådan skada är förbunden med den felaktiga uppfattningen att de rättsakter som sökanden har ifrågasatt tillhör det offentliga området, har kommissionen anmärkt att, om man följer sökandens resonemang, en myndighet som utlyser ett anbudsförfarande aldrig skulle kunna avbryta ett förfarande utan att omedelbart bli anklagad för att ha förringat varumärkets anseende för en av deltagarna, med vidhängande skyldighet att ersätta skadan. Om så var fallet skulle dessutom, efter tilldelningen av kontraktet, de deltagare som inte erhöll kontraktet även kunna åberopa en rätt till ersättning, eftersom administrationens handlande skulle betyda att deras anbud var av lägre kvalitet än anbudet från den som erhöll kontraktet. I alla händelser har det inte angivits, eller bevisats på vilket sätt det anseende som varumärket hade när talan väcktes skulle ha orsakats någon faktisk skada. Kommissionen har tillagt att den polska myndighetens skönsmässiga beslut att anslå de finansiella medel som den förfogade över inom ramen för PHARE-programmet till andra ändamål, och att därför inte finansiera projektet, inte har något samband med anseendet för sökandens varumärke.

65 Vad beträffar orsakssambandet har kommissionen uppgivit att sökanden, som har bevisbördan, inte har styrkt förhållandet mellan å ena sidan den lidna förlusten och å andra sidan det omtvistade beslutet och den omtvistade anbudsinfordran. Dessa rättsakter har i själva verket inte vållat den påstådda skadan, eftersom kostnaderna skulle ha burits frivilligt för att få deltaga i anbudsförfarandet, oberoende av hur detta sedermera utvecklades och med vetskap om regeln att dessa kostnader inte var ersättningsgilla.

66 Det finns inte heller något orsakssamband mellan dessa rättsakter och den påstådda uteblivna vinsten, därför att även om en kränkning av en rättighet hade styrkts, skulle det vara den upphandlande myndigheten, i detta fall den polska regeringen, som var ansvarig för denna kränkning och inte kommissionen.

67 Detta skulle även vara fallet vad avser den påstådda skadan till följd av det förringade anseendet för sökandens varumärke, eftersom denna skada endast kan vara följden av den yttre publicitet som det omtvistade beslutet, den omtvistade anbudsinfordran och förfarandet givits. Det skulle således vara den ansvarige för denna

publicitet och inte kommissionens rättsakter, vilka eventuellt blivit offentliga, som har orsakat den påstådda skadan.

Förstainstansrättens bedömning

68 Enligt fast rättspraxis måste flera förutsättningar vara uppfyllda för att gemenskapen skall bli utomobligatoriskt skadeståndsansvarig, bland annat avseende rättsstridigheten i det beteende som gemenskapsinstitutionerna klandras för, den faktiska förekomsten av skada och förekomsten av ett orsakssamband mellan beteendet och den åberopade skadan (se domstolens dom av den 17 maj 1990 i mål C-87/89, Sonito m. fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-1981, punkt 16). Vidare skall skadan följa tillräckligt direkt av det klandrade beteendet (se förstainstansrättens dom av den 25 juni 1997 i mål T-7/96, Perillo mot kommissionen, REG 1997, s. II-1061, punkt 41).

69 Vad beträffar den skada som avser den lidna förlusten, det vill säga sökandens kostnader för att delta i anbudsförfarandet, skall det till att börja med påpekas att enligt artikel 23.1 i de allmänna föreskrifterna kan den upphandlande myndigheten, innan den tilldelar kontraktet och utan att därvid ådra sig något ansvar gentemot anbudsgivarna, oavsett hur långt förfarandet för slutandet av kontraktet har framskridit, besluta att avsluta eller avbryta anbudsförfarandet i enlighet med artikel 23.2, eller besluta att göra om förfarandet, om nödvändigt på andra villkor. Av användningen av adverbet "i synnerhet" i artikel 23.2 i de allmänna föreskrifterna följer att denna förteckning inte är uttömmande. Dessutom angavs i instruktionerna till anbudsgivarna, under rubriken "F. Val av kontraktspart" i femte stycket i handlingarna i anbudsinfordran av den 13 juni 1995, att den upphandlande myndigheten inte var tvungen att acceptera det lägsta anbudet eller att tilldela kontraktet.

70 Vidare framgår det av artikel 23.3 i de allmänna föreskrifterna att anbudsgivarna inte skall ha någon rätt till ersättning om ett anbudsförfarande avbryts.

71 Härav följer att de kostnader som en anbudsgivare har ådragit sig för att delta i en anbudsinfordran i princip inte kan vara en skada som kan ersättas genom skadestånd.

72 Denna bestämmelse kan emellertid inte — utan risk för att kränka principerna om rättssäkerhet och om skydd för berättigade förväntningar — tillämpas, om en överträdelse av gemenskapsrätten vid anbudsförfarandets genomförande har påverkat en anbudsgivares chanser att tilldelas ett kontrakt.

73 Även om sökanden i detta fall hade visat att kommissionen hade överträtt gemenskapsrätten vid genomförandet av anbudsförfarandet, vilket inte är fallet, skulle denna eventuella överträdelse inte ha äventyrat konsortiets chanser att erhålla kontraktet. Det var nämligen tillbakadragandet från PHARE-programmet PL 9406 av den projektstudie som var föremål för de två ifrågavarande anbudsinfordringarna, vilket kommissionen godtog med stöd av artikel 3.2 i förordning nr 3906/89, som resulterade i att anbudsförfarandet avbröts (se det ovannämnda beslutet av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen, punkt 27) och som därmed beseglade ödet för konsortiets anbud. Sökanden har inte visat att detta tillbakadragande stred mot gemenskapsrätten.

74 Sökanden har inte heller visat att det var kommissionens påstådda beteende som var orsaken till tillbakadragandet. Det framgår nämligen av telefaxmeddelandet av den 28 maj 1996 att Republiken Polens ministerium för transport- och sjöfartsfrågor hade åberopat två kategorier av skäl till stöd för sin begäran att studien skulle avlägsnas ur PHARE-programmet i fråga, där den ena kategorin hänförde sig till yttre faktorer i fråga om den planerade moderniseringen av nämnda knut och nya prioriterade förhandsinvesteringar på en annan linje. För övrigt har sökanden själv

uppgivit att tillbakadragandet endast delvis orsakades av kommissionens beteende (se ovan punkt 37). Under dessa omständigheter skall det konstateras att det inte finns något tillräckligt direkt orsakssamband mellan kommissionens påstådda beteende och den skada som sökanden har åberopat.

75 Härav följer att sökanden inte har styrkt att det finns ett orsakssamband mellan ett rättsstridigt beteende från kommissionens sida och den skada som avser den lidna förlusten.

76 Vad beträffar den skada som avser den uteblivna vinsten är det tillräckligt att konstatera att den förutsätter att sökanden hade rätt att tilldelas kontraktet. Det skall i detta avseende framhållas att, även om urvalskommittén hade förordat konsortiets anbud, sökanden inte skulle ha varit garanterad att erhålla kontraktet, eftersom den som tilldelar kontraktet inte är bunden av urvalskommitténs förslag utan har ett betydande utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om vad som skall beaktas vid beslutet att tilldela kontraktet (se i detta hänseende förstainstansrättens dom av den 8 maj 1996 i mål T-19/95, Adia Interim mot kommissionen, REG 1996, s. II-321, punkt 49). Härav följer att det inte rör sig om en uppkommen och aktuell skada, utan om en framtida och hypotetisk skada.

77 Vad beträffar varumärkets förringade anseende, om det antas att detta har förringats, vilket inte har styrkts, har sökanden inte kunnat påvisa något orsakssamband mellan ett rättsstridigt beteende från kommissionens sida och den skada som påstås vara följden av detta. Den har begränsat sig till att påstå att det är de faktiska skälen till att förfarandet stoppades, vilka fortfarande är oklara och mystiska, som har misskrediterat bolagets tekniska och yrkesmässiga kapacitet och som därför har skadat och fortsätter att skada bolagets rykte.

78 Under dessa omständigheter skall skadeståndsyrkandet ogillas.

79 Utan att det är nödvändigt att ta ställning till kommissionens invändning att sökanden inte kan åberopa de två handlingar som sökanden ingav under den muntliga förhandlingen, det vill säga en skrivelse av den 21 augusti 1995 från Republiken Polens ministerium för transport- och sjöfartsfrågor och en konfidentiell version av protokollet från ett möte i Bryssel den 13 september 1995 mellan företrädare för kommissionen och för Republiken Polens ministerium för transport- och sjöfartsfrågor, angående bedömningen av de anbud som inkommit i anbudsförfarandet av den 13 juni 1995, kan det konstateras att dessa handlingar på grund av det ovan anförda saknar betydelse för utgången i målet. Handlingarna har därför inte tagits in i akten och har följaktligen inte beaktats av förstainstansrätten i denna dom.

Rättegångskostnader

80 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna för skadeståndsyrkandet. Eftersom sökanden har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

81 Vad beträffar kostnaderna för yrkandet om ogiltigförklaring, vilka enligt det ovannämnda beslutet av den 13 juni 1997 i målet TEAM och Kolprojekt mot kommissionen skulle beslutas senare, kan det konstateras att enligt artikel 87.6 i rättegångsreglerna skall förstainstansrätten i mål där det inte finns anledning att döma i saken besluta om kostnader enligt vad den finner skäligt. Kommissionen har inte framställt något yrkande i fråga om dessa kostnader. Med hänsyn till de båda parternas agerande finner förstainstansrätten skäligt att förplikta var och en av dem att bära sin rättegångskostnad.

82 Vad beträffar sökandens yrkande att kommissionen skall förpliktas att ersätta samtliga rättegångskostnader även om sökanden tappar målet, är det tillräckligt att

konstatera att sökanden inte har anfört någon omständighet som skulle kunna motivera tillämpningen av artikel 87.3 andra stycket i rättegångsreglerna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Sökanden skall ersätta samtliga rättegångskostnader som hänför sig till skadeståndsyrkandet.

3) Vardera parten skall bära sin del av de rättegångskostnader som hänför sig till yrkandet om ogiltigförklaring.

Lindh Lenaerts Cooke

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 oktober 1998.

H. Jung

Justitiesekreterare

P. Lindh

Ordförande